

Bayer Zsolt: Minden, ami meg fog történni, megtörtént már...

2025 november 16. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A RÉGI JOBB VOLT – A zombik fogják eltakarítani minden elbeszélésünket, s aztán talán lesz újjászületés.

Ma mindenki narratívákról beszél. A narratívák inflációs használata paradox módon narratív válságról árulkodik. A

harsány storytelling mögött narratív ?r táton, ami az értelem hiányában és irányvesztésben nyilvánul meg. Se a storytelling, se a narratív fordulat nem vezethet el az elbeszélés visszatéréséhez. Ha egy paradigmáról különösen sok szó esik, s?t a kutatás kedvenc tárgya lesz bel?le, az mélyreható elidegenedést feltételez. A narratívák hangos igénylése funkciózavarokra utal.

Amikor az elbeszélések a létbe horgonyoztak minket, azaz egy helyet jelöltek ki számunkra, és világban létünket otthonlétté változtatták azáltal, hogy az életnek értelmet, tartást és irányt adtak, tehát amikor az élet maga elbeszélés volt, se a storytelling?l, se a narratívákról nem esett szó. Ezeket a fogalmakat éppen akkor kezdték el inflációsan alkalmazni, amikor az elbeszélések elveszítették eredeti erejüket, nehézkedésüket, titkukat, s?t varázsukat. (...)

A vallás jellegzetes bels? igazságmozzanattal rendelke? elbeszélés. El-beszéli az esetlegességet. A keresztény vallás olyan metaelbeszélés, amely az élet minden zegét-zugát átfogja és a létbe horgonyozza. Az id? maga narratívával tölt?dik fel. A keresztény naptár minden napot értelemmel teljesnek mutat. A posztnarratív korban értelmét veszített határid?napló lesz bel?le. A vallási ünnepek egy elbeszélés fény- és tet?pontjai. Elbeszélés nélkül nincs ünnep, nincs ünnepi id?, nincs ünnepi érzés mint felfokozott létérzékelés, hanem csak munka és szabadid?, termelés és fogyasztás van. A posztnarratív korban az ünnepek eseményekké és látványosságokká kommercializálódtak. (...)

Az elbeszélések közösséget hoznak létre. A storytelling ezzel szemben csak communityt képez, ami a közösség áruformája. A communityt fogyasztók alkotják. Semmilyen storytelling nem képes fellobbantani azt a táborítzet, amely körül összegy?ltek az emberek, hogy történeteket meséljenek egymásnak. A tábor?z rég kihimvad. A digitális képerny? helyettesíti, amely az embereket fogyasztókként elválasztja egymástól."

Ahogy most írom Byung-Chul Han sorait A narráció válsága cím? esszéjéb?l, pontosan érzem, hogy alig lesz, aki elolvassa. Még kevesebb, aki megérti. Csak érzem, nem tudom. Ez a bizonytalanság a remény. Úgy érzem magam, mint Troppauer Hümér, a költ?, Rejt? Az el?retolt hely?rségében, aki legionáriusként egy hajó gyomrában olvassa fel verseit a többi legionáriusnak Afrika felé menet. És a sötétben egyszer csak megszólal egy boríz? hang: „– A maga versei unalmasak és hülyék.”

Nyilván ezek az idézetek is azok sokaknak. Troppauer Hümér még megverte az egész századot, ami után a megrettent katonák feszült figyelemmel hallgatták végig a verseit.

Byung-Chul Han nem ver meg senkit. Én sem. Csak reménykedünk a bizonytalanságunkban. Ráadásul nem mi hajózunk Afrika felé, hanem Afrika felénk. S az új barbároknak vagyunk csak igazán unalmasak és hülyék.

Egy kifutó, előreged? generáció ?rizgeti még a régi elbeszéléseit, s már maga sem tudja, mi végre. Nemhogy az új barbárokat nem érdekli – azokat önmagukon és a hódításon kívül nem érdekli semmi sem –, de az utánunk jöv? generációt sem.

Z generáció. Zombigeneráció.

A dédszüleik még végigcsináltak két világháborút, túléltek Trianont, Rákosit, a kitelepítést, kuláklisztázást, padláslesöprést, Recsket, '56-ot, a megtorló Kádárt és az „aki nincs ellenünk, az velünk van” Kádárt, háromszor felépítették a semmib?l ezt a hazát, közben felneveltek még három vagy inkább négy gyereket, és századannyit sem panaszkodtak, mint elfajzott dédunokáik most. – Hülyének lenni a legkönnyebb... – hangzott el gyakorta minálunk a vasárnapi ebéd közben, történetmesélések közben – s valóban. Az a legkönnyebb.

Ez a zombigeneráció ujjgyakorlata. S ?nekik már minden történet unalmas. Unalmas, hosszú, emészthetetlen. Nekik digitális képerny? kell, amelyr?l húsz másodpercenként új ingernek kell érkeznie. Akinek húsz másodpercenként új ingerre van szüksége, az légüres ürességbe van zárva.

Annak nincsen múltja, nincsen jöv?je, az be van zárva a pillanatba, ahol semmit zabál. Zombi.

És mi szeretjük ?ket. Jobb híján. Ha már egyszer érteni nem tudjuk. S leginkább azt vagyunk képtelenek felfogni,

hogyan nincs rajtuk semmi értenivaló. Ez annyira riasztó, hogy inkább nem fogjuk fel. Helyette ?rizgetjük régi történeteinket, és jobb híján önmagunknak meséljük. ?k pedig, szegények, paradicsomlét öntenek az emberiség legcsodálatosabb alkotásaira, minden régi történetre, vagy odaragasztják magukat az aszfaltra, aztán ott marad a tenyerük, és akkor h?snek és fontosnak képzelik magukat.

Túl sokat finganak a tehének. Ez az ? problémájuk. Nekik ennyi maradt. És ett?l olyan dühösek, olyan dühödtek, hogy felfedezik maguknak megint a kommunizmust.

S hogy mi a vonzó a kommunizmusban nekik? Els?sorban az, hogy fogalmuk sincs, mi az. Nem élték át, nem tapasztalták meg. A régi szép mondás szerint: „Aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni.” ?k nem dudások akarnak lenni, hanem hülyék. De nyugodtan és büszkén hülyék. Ezért akarnak pokolra menni.

A másik, amit nagyon szeretnének: „a múltat végképp eltörölni”. Hát persze. Hiszen a mi elbeszéléseink unalmasak és hülyék. Arról nem is beszélve, milyen hosszúak. Nekik ez a múlt. Ráadásul abban a múltban ott áll egy tehén, és fingik. Ezt végképp el kell törölni.

Egy múltbéli idióta által felállított kommunista egyenlet szerint a „szovjethatalom plusz villamosítás egyenl? kommunizmus”. A maiak egyenlete szerint zabtej plusz digitális képerny? egyenl? kommunizmus. És ami a legfontosabb, s a közös halmaz: nyissuk össze a világot.

Ezt régen úgy hívták, hogy proletár internacionalizmus. Ma „mindenki testvér” és „éljenek a bevándorlók” a neve. A lényeg maradt: pusztuljanak a nemzetek és a hagyományok, pusztuljon a múlt. És persze maradt a proletár is.

Olvastam egy interjút a minap egy bizonyos Karen Ho nev? amerikai antropológussal. Érdekes volt, különösen ez a rész:

„Karen Hao: Mesterséges isten létrehozásáról beszélnek az AI-iparban, de valójában birodalmakat építenek (...) Milyen alapvet? hasonlóságokat lát az AI-cégek és a gyarmatbirodalmak m?ködése között? Általánosságban véve a legnagyobb hasonlóság az, hogy rendkívüli mennyiség? vagyonra és hatalomra tesznek szert a többség megfosztásán keresztül. Megfosztják az embereket az er?forrásaiktól, az interneten hagyott adataiktól, az írókat, m?vészeket és újságírókat a szellemi tulajdonjoguktól, az adatközpontjaik üzemeltetése érdekében az embereket a földjeikt?l, miközben a túléléséhez szükséges energia és víz az iparághoz csatornázódik, hogy fenntartsa a számítási infrastruktúrát. Sok gazdasági hasznot húznak ezekb?l az er?forrásokból és az emberek munkájából, és nem adják arányosan vissza ezt a gazdasági értéket azoknak, akik hozzájárulnak a megteremtéséhez.

Van egy ideológiai narratívájuk, ami mindezt mozgatja és igazolja, amiben azt állítják, hogy ?k a jó birodalom, akik egy civilizáló küldetésen dolgoznak, hogy elhozzák a haladást és a modernitást az emberiségnek. Vallási retorikát is használnak, néha úgy beszélnek a mesterséges általános intelligenciáról [AGI], mint egy AI-isten?l. Ha pedig ennek az AI-istennek a megépítéséhez korlátlan er?forrásokat biztosítunk nekik, akkor az egy jóságos isten lesz, ami az emberiséget a mennybe vagy egy utópisztikus jöv?be repíti.

De ha a gonosz birodalom ér oda el?bb, és a gonosz birodalom alatt Kínára gondolnak, akkor egy AI-démon születik, ami valamiféle AI-poklot hoz majd el. Az AI-iparágat így nemcsak a profitmotívumok hajtják, hanem ezek a nagyon mélyen gyökerez? ideológiai indítékok is. A kapitalizmus és az ideológia fúziója pedig a gyarmatosítás. (...)”

Err?l nekem az jutott eszembe, hogy minden, ami történni fog, már megtörtént egyszer. A digitális világ és a mesterséges intelligencia kiteljesedésekor el fogják égetni a régi könyveket. Mint Krisztus el?tt 213-ban, a Csin-dinasztia els? császáranak, Csin Si Huang-tinek az idejében. S egy minisztere pontosan össze is foglalta, miért szükséges ez:

„Szolgád azt kéri, hogy mindazok, akiknek birtokában van valami irodalmi m?, a Dalok könyve, az Írások könyve, vagy a »száz filozófus« mondásai, csupán akkor mentesüljenek a büntetés alól, ha megsemmisítik ezeket. Aki a rendelet kiadásától számított harminc napon belül nem semmisítené meg ezeket a könyveket, arra bélyeget kell sütni, és kényszermunkára kell küldeni. Ugyanakkor mindenki megtarthatja a gyógyászattal, a jóslással és a földm?veléssel foglalkozó könyveket. Ha pedig valaki tanulni akar, az csak az állami hivatalnokokat ismerje el mesterének.

Az Els? Felsőleges jónak találta Li Sze javaslatát. Elkoboztatta, és megsemmisítette a Dalok könyvét, az Írások

könyvét és mind a »száz filozófus« mondását, hogy így ostobaságban tudja tartani a népet. El is érte, hogy az égalattiban senki sem tudta felhasználni többé a múltat a jelen ócsárlására...”

Jól jegyezzük meg: „(...) az égalattiban senki sem tudta felhasználni többé a múltat a jelen ócsárlására...”

Ez vár minden elbeszélésünkre. A zombik fogják eltakarítani. S aztán talán lesz újjászületés.

Micsoda szerencse, hogy nekünk abban már nem kell részt vennünk.

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

Ajánló